

Petr Matějů
červenec, 2008

Závěrečná zpráva z ročního studijního pobytu na Taiwanu

Příjezd na Taiwan

Přepravu z letiště na univerzitní kampus pro většinu zahraničních studentů chvályhodně zajišťuje přímo univerzita Tamkang. Předchází tím možnému zatoulání studentů v neznámém taiwanském prostředí. Cestou na kampus, která trvala necelou hodinu, se mi při pohledu z okénka honily myšlenky typu „Jak v tomto prostředí budu moci rok žít?“ Při večerním příjezdu do města Danshui, kde se kampus nachází, mě na ulicích vítaly neony všech barev s nesrozumitelnými znaky, párou zahalená změř stánků s jídlem, které by běžný Evropan považoval při prvním pohledu za nepoživatelné, lampióny osvicovaly malé domácí taoistické oltáře, přičemž mezi lidmi a auty se proháněly vsudypřítomné skútry s jedním až čtyřmi pasažéry, případně i s pejskem.

V současné době, tedy po návratu do Čech, mohu říci, že jsem takové prostředí po určité době považoval za normální a pohyboval se v něm s jistotou. Jak jsem také brzo zjistil, na Taiwanu je v porovnání s Evropou naprosto minimální zločinnost. Ke krádežím téměř nedochází. Můj spolubydlící jednou při jízdě na skútru vytrousil svou peněženku. Tuto peněženku jistý pán našel, zkontaktoval jej a ještě ten den mu ji předal. Z pohledu kriminality je zcela odlišná situace v pevninské Číně.

Jazyková vybavenost

Počátek mého studijního pobytu na Taiwanu byl složitý v tom, že jsem nevládnul schopností dohovorit se čínsky. Před odjezdem na tento zahraniční pobyt by jistě bylo užitečné, kdybych absolvoval několikaměsíční jazykový kurz. To však v mém případě bylo kvůli studijním a pracovním povinnostem nemožné. S čínštinou jsem tedy na Taiwanu začínal od základů. Přístup univerzity Tamkang, kde jsem roční studium absolvoval, vůči vzdělávání zahraničních studentů v jazykové oblasti je velmi vstřícný. Během devíti měsíců, s výjimkou měsíční zimní přestávky, probíhá přímo na univerzitním kampusu každý všední den vyučování čínštiny určené právě zahraničním studentům univerzity. Pro většinu těchto studentů, v závislosti na typu meziuniverzitní dohody, je výuka zdarma. Výuka probíhá na čtyřech úrovních pokročilosti, vždy v dvouhodinových blocích. Začátečníci si každý den musí přivstat, aby stihli kurz začínající v osm hodin. Vyučující v těchto kurzech jsou velice profesionální, čínštinu se snaží učit zajímavě a vůči studentům jsou velmi přátelští.

Mimo prostředí univerzitního kampusu, kde alespoň lámanou angličtinou vládnou někteří studenti, se člověk ve většině případů nemá šanci domluvit anglicky. Neschopnost provádět tak jednoduché úkony, jako je objednání jídla, či nastoupení do správného

autobusu, naštěstí kompenzují někteří velmi ochotní taiwanští studenti, kteří zahraničním studentům pomůžou se zajištěním i těch nejbizarnějších úkonů, jako je obstarání nezbytného razítka se jménem studenta v čínské podobě. Já jsem měl obrovské štěstí na spolubydlícího na koleji, který můj pobyt na Taiwanu ohromně ulehčil. Taiwanci se obecně vyznačují laskavostí vůči cizincům. Ti, kteří alespoň trochu mluví anglicky, s cizinci na ulici navazují konverzaci, případně se jich dotazují, zda jim mohou nějak pomoci (pokud cizinec vypadá zatoulaně). Méně přátelští jsou někdy jen vůči přistěhovalcům z Filipín či Vietnamu.

Studium

Na počátku semestru mohou studenti navštěvovat jakékoliv přednášky, z nichž si v prvních dvou týdnech musí vybrat ty, o něž mají zájem. Později změny ve zvolených přednáškách provádět oficiálně nelze. Nicméně některým studentům se i přesto podařilo z některých nekvalitních přednášek vyškrtnout. Na Taiwanu lze totiž s kapkou společenských dovedností provést prakticky vše, i když se to tak zpočátku oficiálně netváří. Pro mě byla za účelem zvolení požadovaných přednášek absolutně nezbytná asistence mého taiwanského pomocníka, neboť výběr přednášek i zápis do nich se provádí kompletně v čínštině, což pro mě v té době byla španělská vesnice.

Studijní plán, který jsem na základě nabídky na webových stránkách univerzity Tamkang sestavil ještě před přihlášením do konkurzu o možnost studia na Taiwanu, doznal na začátku prvního semestru na Taiwanu značného přepracování. Problém byl totiž v tom, že předměty, u nichž bylo na internetu uvedeno, že jsou vyučovány v angličtině, na univerzitě Tamkang v Danshui nabízeny v angličtině bohužel nejsou. Pravděpodobně některé z nich nabízí na jiném kampusu univerzity Tamkang, který je ovšem vzdálen necelé čtyři hodiny a v rámci dané meziuniverzitní dohody na něm čeští studenti přednášky navštěvovat nemohou. Kromě každodenního studia čínštiny jsem na základě dostupných přednášek vyučovaných v angličtině širokou část svého studia zaměřil na velice specifické vztahy a situaci mezi Čínou, Taiwanem a USA. Získané poznatky využiji ve své diplomové práci. Další mé přednášky byly věnovány širšímu asijskému regionu – Číně, Taiwanu, Japonsku, Rusku, Severní a Jižní Koreji a státům jihovýchodní Asie. Se zmíněnými přednáškami jsem byl nadmíru spokojený i díky tomu, že je vyučovali bývalí političtí hodnostáři a velvyslanci, kteří měli informace o dané problematice z první ruky.

Co se týče studia angličtiny, musím konstatovat, že úroveň výuky na katedře anglistiky na PedF je ve srovnání s univerzitou Tamkang vyšší. Celou situaci vystihuje reakce mého taiwanského spolužáka, když jsem mu sdělil, že na univerzitě v Čechách studuji angličtinu. Privil: „A proč? Vždyť ty anglicky mluvíš výborně!“ Jeho reakce vyplývá z toho, že taiwanští studenti se cizí jazyk na některých univerzitách mnohdy teprve začínají učit, namísto toho, aby prohlubovali své odborné znalosti. Já osobně jsem zkušenosti a dovednosti získával převážně výukou angličtiny v jazykové škole ILTEA – Cambridge Examinations Centre v Taipeiji a také individuální výukou několika studentů univerzity Tamkang.

Systém výuky angličtiny v současné době na Taiwanu neodpovídá globální situaci. Namísto komunikativních dovedností je u studentů základní a střední školy zdokonalována schopnost vypracovávat gramatická a opakovací cvičení. Teprve až v posledních letech střední školy mají studenti možnost při hodinách angličtiny hovořit anglicky. Na základní škole a během první poloviny střední školy je angličtina učitelem vysvětlována čínsky. Ač se

to může zdát neuvěřitelné, učitelé angličtiny na Taiwanu tráví většinu hodiny vyučováním anglických gramatických struktur a komunikačních šablon prostřednictvím čínského jazyka. Mnozí taiwanští studenti tak dosahují vysoké úspěšnosti v písemných testech díky dokonalým znalostem gramatiky, ovšem tyto znalosti nejsou schopni uplatnit v mluvené angličtině. Situace se v současné době na některých školách postupně mění k lepšímu.

Ubytování

Zahraniční studenti mají možnost si zvolit, zda budou bydlet v podnájmu, jichž je v oblasti kolem univerzitního kampusu nabízeno mnoho, nebo zda chtějí bydlet na koleji určené pro zahraniční studenty. První možnost představuje větší komfort a soukromí, neboť studenti mají pokoj většinou jen pro sebe a v bytě se nachází i kuchyňka, kde si nadanější jedinci případně mohou uvařit i tolik postrádanou svíčkovou na smetaně. Bydlením v podnájmu se ovšem studenti ochuzují o společenský život na koleji, kde všichni znají všechny a kde se různé aktivity podnikají společně. Zároveň je bydlení v podnájmu o něco dražší než na koleji. Za měsíc se platí od 2000Kč do 5000Kč za pokoj, v závislosti na kvalitě a umístění bytu.

Druhá možnost, tedy bydlení na koleji, je sice lacinější, ovšem studenti se musí vzdát většiny svého soukromí a komfortu. Na pokoji s palandovými postelemi bydlí tři studenti, z nichž jeden vždy pochází z Taiwanu. Ten pomáhá zahraničním studentům řešit každodenní záležitosti. Sprchy a záchody jsou vždy na patře. Studenti mají za poplatek k dispozici také pračku, jejíž efektivitu ovšem zpochybňuji. Na jednom z pater se nachází lednice, toustovač a mikrovlnná trouba. Vařit si studenti nemohou. Na koleji čeští studenti povinně hradí správní poplatky a poplatky za celoroční aktivity pořádané přímo na koleji, i když se jich nechtějí účastnit. Tyto aktivity zahrnují například společné zpívání karaoke, vaření národních pokrmů, či hraní dětských her, které mi žalostně připomínaly aktivity z letních táborů před patnácti lety (tyto aktivity byly v mém tehdejší věku zábavné, nikoliv však nyní). Většina místních studentů univerzity se bohužel často vyznačuje větší či menší mírou dětinskosti, projevující se zejména společným chichotáním.

Stravování

Díky tomu, že na koleji není možné vařit si vlastní pokrmy, jsou studenti odkázáni na stravování v jakési studentské menze, kde jsem kvůli kvalitě a chuti pokrmů za celý rok obědval jen jedinkrát (kvalita je vynahrazená cenou: 25 až 30Kč), nebo v restauracích, kterých se kolem kampusu nachází nespočet. Ceny a kvalita stravy jsou v těchto restauracích nastavené na studentskou úroveň. Většinou za jeden pokrm studenti platí mezi 40 až 80Kč. Mnoho zahraničních studentů je s jídlem na Taiwanu spokojeno. Já osobně jsem měl s taiwanskou stravou potíže, protože mi, až na několik dobrých jídel, jako je například knedlíčková polévka, chuťově nevyhovovala, byla pro mě příliš mastná či nasládlá a mé tělo na ni nereagovalo dobře. Místní si často pochutnávají na fermentovaném tofu, což je tofu s velmi intenzivním zápachem. Vrcholem podivnosti pro mě byl sladký párek z vepřového masa, který mi byl podán v rýžové polévce. Do naprosté většiny jídel místní kuchaři přidávají tzv. MSG (mono sodium glutamate), což je zvýrazňovač chuti. Lidem, kterým na něj nejsou v takových dávkách zvyklí, může způsobovat i zdravotní potíže. Ti, kterým taiwanská strava nevyhovuje, se mohou uchýlit do japonských, korejských či italských restaurací, kterých je v blízkém okolí také dostatek. Některé japonské a korejské pokrmy bývaly často o poznání chutnější.

Volný čas

Nejrůznější regionální speciality, jako je průhledné rýžové těsto plněné vepřovým masem, rýže s masem, houbami a vejcem zabalená v bambusovém listu, či koláčky s ananasovou náplní lze ochutnávat při výpravách do odlehlejších částí Taiwanu. V některých městech a vesničkách jsou zachována pěkná historická jádra či alespoň jedna starší ulice. Rozsáhlejší historické čtvrti už na Taiwanu z důvodu zemětřesení, ale i kvůli ukvapené betonové modernizaci neexistují. Velkou část Taiwanu zabírá pohoří, které se táhne téměř po celé délce ostrova ze severu na jih. V něm se nachází nádherná příroda, v níž jsou v některých částech turistické stezky, kde lze po opuštění mumraje taiwanských měst nalézt vytoužený klid a čistý vzduch. Jižní cíp Taiwanu skýtá pro turistu celoročně teplejší a slunečnější počasí, které si lidé užívají buď na krásných písečných plážích či v národním parku Kenting.

Studentské kluby

Během prvního týdne jsou na kampusu rozmístěny stánky studentských klubů nabízející nejrůznější aktivity na nadcházející semestr. Těchto klubů je na univerzitě více než 150, takže má-li člověk zájem aktivně trávit svůj volný čas s ostatními studenty, vybrat si může skutečně každý. Mezi zaměření klubů patří různé druhy tanců, sportovní odvětví, jako je košíková, baseball, volejbal, plavání a další, bojová umění, fotografování, kaligrafie, jazykové kroužky, debatní skupiny, gay a lesbická problematika, zpěv, hra na hudební nástroje a mnoho jiných. Za minimální poplatek se studenti mohou stát členy takového klubu a každý týden se účastnit jeho aktivit.

Závěr

V minulosti jsem měl možnost studovat rok na střední škole v Austrálii a později rok ve Španělsku díky programu Erasmus, nějaký čas jsem žil i v Jihoafrické republice. Jeden akademický rok strávený na Taiwanu byl pro mě tak, jak jsem předpokládal, něco zcela odlišného. Prožil jsem i krizové momenty pramenící zejména z toho, že jsem s lidmi kolem sebe nebyl schopný komunikovat, jelikož většina z nich nevládla dobrou angličtinou a já jsem naopak zpočátku nehovořil čínsky. Následkem toho jsem se chvílemi cítil izolovaně. Ovšem tato skutečnost mě naopak velice motivovala k dalšímu studiu čínštiny, v níž jsem již během druhého semestru dosáhl značného pokroku a byl jsem již schopný se čínsky domluvit. K tomu mi pomohl i můj taiwanský spolubydlící, který mi nejen trpělivě pomáhal s učením čínštiny, ale byl pro mě i jedním z významnějších zdrojů hlubšího pochopení čínské mentality, zvyků, hodnot a náboženství. Během roku stráveného na Taiwanu jsem poznal mnoho lidí pocházejících z různých kulturních zázemí. Tito lidé, nově nabyté akademické znalosti a poznání pro nás tak exotické oblasti světa, ve mně nechávají nesmírně pozitivní dojem úspěšného roku studia na Dálném východě.